

ברכה צפירה, זמרת (1910-1990)

נמנים "יש לי גן" ו"בין נהר פרת לנהר חידקל" – למילים של ביאליק; "עלי גבעה" ו"למדבר שאנו" – השיר שפתח את השידור העברי של "קול ירושלים". היא ראתה את עצמה כזמרת "לידר" המשמרת פולקלור של עדות שונות ופיוטי תפילה וחגים ומגישה אותם בעיבודים מוסיקליים רציניים.

צפירה נישאה בשנית לכנר בן עמי זילבר ובנם הוא הזמר והמלחין אריאל זילבר. לאחר שחדלה לשיר פנתה צפירה לתחום אמנותי אחר – ציור, ואף הציגה את ציוריה בתערוכות.

אחרי מלחמת העולם השנייה הופיעה ברכה צפירה לפני פליטי השואה באירופה וכך סיפרה: "הסברתי להם מה זה רועה, מה הם לילות כנען. אני זמרת של יום חול. אני מאמינה שאמן אמיתי יכול להביא חג ביום חול".

נולדה בירושלים להורים יוצאי תימן. בגיל שלוש התייתמה משני הוריה וגדלה בבית יתומים ובמשפחות אומנות מעדות שונות, שאצלן נחשפה לפולקלור מוסיקלי עשיר מיידש ועד לדינו. כנערה התחנכה בכפר הנוער מאיר שפיה ובגיל שש-עשרה הצטרפה כזמרת לתיאטרון הארץ ישראלי – "תא"י", ואחר כך לתיאטרון הסאטירי "הקומקום". למדה מוסיקולוגיה בברלין ושם פגשה את המלחין הישראלי נחום נרדי והשניים נישאו. נרדי הלחין למענה שירים רבים ובמשך עשור הופיעו יחד בקונצרטים באירופה, בארצות הברית, בישראל ובמצרים. בשנים אלו ביססה צפירה לעצמה מעמד של כוכבת. לאחר שמונה שנות נישואין ולידת הבת נעמה שהיתה זמרת אופרה – נפרדו בני הזוג. צפירה המשיכה לשתף פעולה עם מלחינים אחרים, בהם עדן פרטוש, מרק לברי ופאול בן חיים. היא קירבה אותם לסגנון המזרחי והם שילבו אותו ביצירתם ויצרו סגנון מוסיקלי ישראלי חדש אשר בא לידי ביטוי ברפרטואר מוסיקלי עשיר. צפירה הצטיינה בחיתוך דיבור גרוני ומיוחד והביאה צליל חדש למי שהיו רגילים עד אז בעיקר למוסיקה אירופית. עם שיריה הידועים